

metsä.fi

Metsähallituksen lehti

- Palstan reunalta

Ilmastonmuutos näkyy luonnossa ja arjessa

Ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät jo luonnossa – varsinkin pohjoisessa. Ilmastonmuutos vaikuttaa myös käytännön luonnonsuojelutyöhön sekä muun muassa retkeilyrakenteiden ylläpitoon.

Hiljattain valmistuneessa luontotyyppien uhanalaisuusarvioinnissa ilmastonmuutos tunnistettiin aiempaa selvästi useammin eri luontotyyppien uhanalaistumisen syyksi.

– Erityisen selvästi ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät tunturiluonnossa, sanoo Metsähallituksen erikoissuunnittelija **Pirkko Siikamäki**.

Siikamäen mukaan muutokset luonnossa ovat nopeutuneet viimeisen kymmenen vuoden aikana merkittävästi. Tämä on lisännyt tarvetta tarkastella ilmastonmuutoksen vaikutuksia myös Metsähallituksen luonnonsuojelutyössä. – Arvioimme viime vuonna, miten muuttuva ilmasto vaikuttaa luonnonsuojelualueilla tehtäviin ennallistamis- ja luonnonhoitotöihin. Ilmastonmuutos vaikuttaa elinympäristöihin ja lajistoon laajasti, mikä lisää aktiivisten ennallistamis- ja luonnonhoitotöiden tarvetta, Siikamäki kertoo.

Hän perää entistä kokonaisvaltaisempaa tarkastelua, joka kattaisi suojelualueiden ohella myös muut valtion maat ja vedet.

– Meidän pitää pystyä suunnittelemaan ja tarkastelemaan toimenpiteiden vaikutuksia koko valuma-alue- tai maisematasolla samaan tapaan kuin alue-ekologisissa tarkasteluissakin tehdään.

Talvella tapahtuvat nopeat lämpötilavaihtelut lisäävät lumen sulamis- ja jäätymissykyä, mikä puolestaan lisää talviaikaisia tulvia. Lisääntyvät sademäärät ja kohonnut tulvariski korostavat maaperän vedenpidätyskyvyn merkitystä.

– Ojitettujen soiden ennallistamisella palautetaan soiden vesitaloutta kohti luonnollista tilaa. Työtä tehdään ennen kaikkea monimuotoisuuden lisäämiseksi, mutta samalla parannetaan soiden luontaista vedenpidätyskykyä.

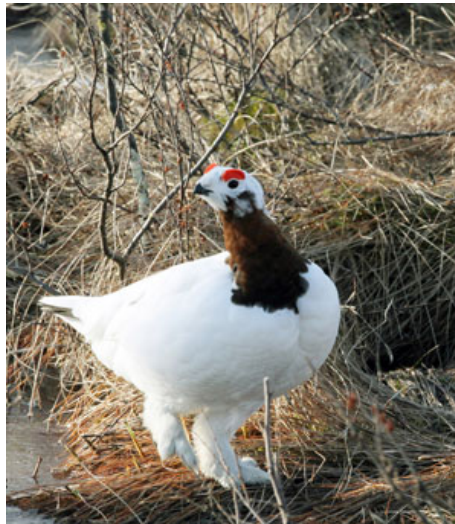
Tuoreen tutkimuksen mukaan joidenkin suotyyppien ennallistamiseen voi liittyä ainakin lyhyellä aikavälillä myös negatiivisia ilmastovaikutuksia.

– Eri tutkijoilta tulee hieman erisuuntaisia viestejä. Seuraamme koko ajan tarkasti alan tutkimusta ja teemme tarvittaessa muutoksia linjauksiin. Joudumme myös tasapainoilemaan sen välillä, mikä on monimuotoisuuden edistämisen ja toisaalta ilmastovaikutusten kannalta järkevää.

Ilmastonmuutos vaikuttaa käytännön töihin

Ilmastonmuutoksella on konkreettisia vaikutuksia myös käytännön töihin. Talvien lämpeneminen ja roudan vähyyys vaikeuttavat muun muassa soiden ennallistamistoimia.

– Töitä on vaikea toteuttaa, jos suo ei kannu koneita. Meidän pitää sopeuttaa käytössä olevia tapoja ja kehittää uusia, kevyempiä menetelmiä muuttuvien sääolojen vuoksi.

> – Riekon talveksi vaihtama suojaväri toimii huonosti lumipeitteisen ajan lyhentyessä, Ahti Putaala kertoo.

Makasiini

- Toimintatapaohjeesta suunnannäyttäjäksi
- Hyvästä työstä palkitaan
- Kestävä metsätalous vaatii tavoitteiden yhteensovittamista
- Kansallispuistojen kävijämäärät yhä kasvussa
- Kaivoksen perustaminen on monivaiheinen prosessi
- Ilmastonmuutos näkyy luonnossa ja arjessa
- Kulttuuriperintöä vaalitaan myös talousmetsissä
- Villieläimet kärsivät luvattomasta kelkkailusta
- Lahjakortti luontoon
- Kosteikolla vähennetään Aurejärven ravinnekuormaa

1 2 3 4 5 6 7 13 Seuraava →

Talvien lyheneminen vaikuttaa myös retkeilyreittien ja -rakenteiden kunnossapitoon. Monet huoltotyöt tehdään talvella, ja kohteisiin pitää päästä moottorikelkalla.

Nollan molemmin puolin sahaavat lämpötilat ja varsinkin heikot jäät ovat turvallisuushka sekä huoltohenkilökunnalle että luonnossa liikkujille. Jään kestävyys ei voi enää joka paikassa luottaa, ja lämpötilavaihtelut lisäävät liukastumisriskiä. Lämpötilavaihtelut voivat vaikuttaa myös retkeilyrakenteiden kestävyys.

– Joudumme entistä systemaattisemmin miettimään, mihin kaikkeen ilmastonmuutoksella on vaikutusta. Esimerkiksi retkeilyrakenteita täytyy miettiä sekä kustannusten, kestävyys että asiakasturvallisuuden näkökulmasta. Pohdimme myös vuokra- ja autiotupien sekä omien kiinteistöjen lämmitysratkaisuja.

Siikämäki korostaa myös viestinnän merkitystä. – Viestintä on monella tapaa tärkeää. Kyse on asiakasturvallisuudesta ja myös siitä, että retkeilijät ymmärtävät, että alueiden huoltaminen on sekä kustannussyistä että muuttuneiden olosuhteiden vuoksi entistä haastavampaa.

Riistalajit reagoivat eri tavoin

Ilmastonmuutoksen vaikutukset ovat nostaneet esiin elinympäristöihin ja lajistoihin liittyviä kysymyksiä myös Metsähallituksen Eräpalveluissa. Ilmaston lämpeneminen ja lumipeitteisen ajan lyheneminen ovat johtamassa siihen, että pohjoisen riistalajit vetäytyvät yhä pohjoisemmaksi.

– Erityisesti valkoisen suojavärin talveksi vaihtavat riekko, kiiruna ja metsäjänis altistuvat saalistukselle, kun lumipeite ei tulekaan talveksi ajallaan. Toisaalta monet aiemmin etelässä viihtyneet lajit, kuten supikoira ja villisika, runsastuvat ja levittäytyvät kohti pohjoista, kertoo ylitarkastaja **Ahti Putaala** Metsähallituksesta.

Ilmaston lämpeneminen voi johtaa myös monien vieras- ja tulokaslajien leviämiseen, mikä lisää tautiriskiä ja vie elintilaa alkuperäislajeilta.

Ilmastonmuutos vaatii Eräpalvelujen toiminnalta sekä varautumista että sopeutumista. Sääolojen äärevöityminen hankaloittaa kuitenkin toiminnan suunnittelua.

– Viime kesän kuivuus aiheutti kalakuolemia, mutta toisaalta lämpö vaikutti positiivisesti kanalintujen pesintään ja niiden kantoihin. Muuttuvat sääolot vaativat meiltä valmiutta reagoida nopeasti riista- ja kalakantojen muutoksiin. Tämä tuo lisää haasteita kestävä metsästyksen ja kalastuksen säätelyyn, Putaala toteaa.

Eräpalvelut on jo tarttunut haasteeseen ja pyrkii hillitsemään ilmastonmuutoksen epätoivottuja vaikutuksia kunnostamalla alkuperäislajien elinympäristöjä ja tehostamalla vieraslajien poistamista. Soiden ja kosteikkojen ennallistamiset parantavat monien riistalajien elinolosuhteita. Samalla ne lisäävät myös veden viipymää valuma-alueella ja tasaavat tulvahuippuja.

TEKSTIT SARI HILTUNEN • KUVA TIMO ESKOLA

Jaa 0

Twiiittaa

Share

- Etusivu
- Tilaa lehti
- Palaute
- Yhteystiedot
- Toimitus

Löydät meidät myös Facebookista